زاویه دید

جعبه جادو؛ خانه‌ای تماشایی به وسعت ایران

فاطمه عودباشی
سردبیر
قاب‌کوچک

این شب‌ها مجموعه امنیتی «محرمانه» به کارگردانی محمود معظمی روی آنتن شبکه سه است. مجموعه‌ای که از منظر داستان، فیلمنامه، بازی‌ها و کارگردانی و ساختار هنری و بصری، جلوتر از کارهای پیشین این هنرمند است. می‌توان گفت او و برادرش که کارشان را با ساخت مجموعه‌های درام اجتماعی آغاز کرده بودند به مرور گرایش به ساخت سریال‌های امنیتی داشتند که همین مسیر را جلو آمدند. نگاهی به آثارشان نشان می‌دهد که هر دو هنرمند مستعد، سختکوش و پرکار هستند که در هر سریال جدید، پخته‌تر می‌شوند. البته نگاهی به کارنامه سریال‌های امنیتی تلویزیون در چند سال گذشته و به‌ویژه سه سال اخیر نشان می‌دهد که سیما در مقایسه با سینما در تولید آثار امنیتی موفق‌تر و فعال‌تر است، چراکه از گونه‌های پرمخاطب و پراستقبال سینما و تلویزیون جهان است. از همین‌رو تلویزیون میدان را در این زمینه جهت ساخت سریال‌های امنیتی در اختیار هنرمندان و سازندگان آثار نمایشی باز گذاشته تا آنها آثاری با این مضمون بسازنند و روانه آنتن کنند.

ضمن این‌که تولید سریال‌های پلیسی و امنیتی، براساس رخدادهای واقعی و پرونده‌های قضایی از دیرباز در عرصه تولیدات نمایشی جایگاه شاخص داشته و ملموس و واقعی بودن داستان‌ها و رویدادها، از عوامل اصلی جذب و سرگرمی مخاطبان بوده است و همچنان این موضوع ادامه دارد.

در سیما تاکنون چند سریال امنیتی با رویکرد ملی ساخته شده که در راس موفق‌های آن، مجموعه تلویزیونی «گاندو» ساخته جواد افشار قرار دارد که دو فصل از آن تهیه شده است و طبق صحبت مدیر سیما فیلم قرار است فصل سوم از این اثر هم ساخته شود یا سریال «خانه» امن نیز با محوریت توجه به حضور داعش و تلاش‌های این گروهک، برای آسیب‌رسانی به ایران و ایرانیان و مقابله و مبارزه نیروهای امنیتی، اطلاعاتی و انتظامی، در همین امتداد تولید شده است که در کل از پردازش داستانی و ساختار تصویری و هنری مناسب برخوردار است. به غیر از این آثار ما سریال‌های موفق دیگری در این حوزه همچون تمام‌رخ، آینه‌های نشکن، ماتادور، سرجوخه و... داشتیم که مورد توجه مخاطبان هم قرار گرفته است. در همه این آثار، کارگردانی، قصه، شخصیت‌پردازی و سرگرم‌سازی و... موفق بودند و مخاطبان هم از تماشای چنین آثاری لذت می‌برند و با علاقه پیگیر آن هستند، زیرا این ژانر و فضای رازآلود بودن آن باعث می‌شود تا بینندگان برای پیگیری چنین آثاری ترغیب شوند. چنانچه اثر از فیلمنامه و کارگردانی و دیگر ملزومات کار هم بهترین‌هایش را داشته باشد، می‌توان به یک اثر خوش‌ساخت دلخوش کرد که معیارهای مخاطب پسند موفق از نگاه مخاطبان و منتقدان دارد. در واقع قصه‌های جاسوسانی که تلاش‌شان بر رخنه در سیستم‌ها و مراکز حساس و امنیتی کشور است از جمله محورهای این سریال‌ها بود. از این‌رو چنین آثاری برای همیشه نام و قصه‌شان در ذهن مخاطب باقی می‌ماند، زیرا در این سال‌ها به واسطه اتفاقاتی نظیر ترور دانشمندان هسته‌ای و... که در ایران رخ داده، فیلمسازان به ژانرهای امنیتی گرایش پیدا کردند و تماشای این قبیل آثار هم بیش از پیش برای مخاطبان جذاب شده است. این موضوع را شاید بتوان از ایجاد حس مثبت و اقتداری دانست که این سریال‌ها به بیننده خود منتقل می‌کند؛ ضمن آن‌که ساخت آثاری در جهت قوت بخشیدن به سیاست‌های کشور و معرفی آنها و همچنین علاقه مخاطبان به تماشای سیمای مقتدری از نیروهای امنیتی باعث شده است ساخت چنین قصه‌هایی بیشتر در کانون توجه قرار بگیرد.

سپیده اشرفی
روزنامه‌نگار

سریال‌های امنیتی همیشه یک گزینه جذاب برای مخاطبان هستند. در صفحه پیش‌رو، نگاهی به برخی ویژگی‌های این گونه از سریال‌ها داشتیم که در این سال‌ها مخاطبان زیادی را پای تماشای آن کشانده است.

پنجره

این ۲ برادر

برادران معظمی را باید از برجسته‌ترین سرپال‌سازان قصه‌های امنیتی دانست. احمد معظمی بعد از ساخت مجموعه سارق روح و آن گره‌های معمایی که در قصه می‌افتاد، بیشتر در چشم مخاطبان نشست و مشخص شد که چقدر در این حوزه می‌تواند مخاطبان را به خود جذب کند. بعد از آن سرجوخه که یک قصه متفاوت از غلامرضا و کیان بود و گره‌های امنیتی خاص خود را داشت. محمود معظمی هم با تولید تکیه بر باد، بیشتر از قبل به مخاطبان معرفی شد و توانست با تمام‌رخ و محرمانه در حوزه کارهای امنیتی برجسته شود. او با همان سریال خاطره‌ساز شاید برای شما هم اتفاق بیفتد تجربه سریال‌سازی را داشت اما بعد از آن‌که سراغ ساخت کارهایی مثل تمام‌رخ رفت، بیشتر مورد استقبال مخاطبان قرار گرفت.

دریچه

ضرباهنگی به شیوه گاندو

سریال گاندو ۱ را یادتان هست؟ همان ابتدای سریال و صحنه‌ای که قرار است یک آقازاده گرفته شود، ریتم سریال را آن‌قدر بالا می‌برد که نفس مخاطب در سینه حبس می‌شد. آن‌طور که بعدها عوامل سریال گفته بودند، این صحنه مشابه دستگیری یک آقازاده و براساس یک قصه واقعی بود. برای همین هم توانست مخاطب را پای تماشای این سریال بکشاند تا قصه‌های امنیتی هم ژانر محبوب مخاطبان شود.

امنیتی‌های محبوب

خاطرات

برگرفته از یک قصه واقعی

حتی اسمش هم که می‌آید، مخاطبان به آن جذب می‌شوند؛ انگار ذات سریال‌های امنیتی همین است که مخاطب ترغیب می‌شود کانال را بچرخاند و روی شبکه‌ای نگه دارد که سریالی را با تعقیب و گریز یا دنبال‌کردن پرونده‌های امنیتی تماشا می‌کند. البته خیلی از این سریال‌ها هم لزوما مثل قدیم‌ترها که می‌گفتیم، بزن‌بزن نیست. همین معمایی بودنش برای مخاطب جذاب است تا برای دیدن قسمت بعد صبر کند. اصلا همان جمله اولی که ابتدای برخی از همین سریال‌ها نقش می‌بندد که «این داستان برگرفته از یک قصه واقعی است» جمله کلیدی است تا دست مخاطب روی کنترل کند شود و بخواهد توقفی کند و دست‌کم یک قسمت را ببیند، خیلی از این سریال‌ها برای رسیدن به خطر حقیقی در قصه‌های خود، پرونده‌های زیادی را بالا و پایین کرده‌اند و در نهایت به یک روایت رسیده‌اند. پرونده‌هایی که گاهی ممکن است مخاطب از آن شنیده باشد و گاهی هم برایش تازگی داشته باشد. همین واقعی بودنش هم جذابیت آن را دوچندان می‌کند تا علاوه بر تماشای یک روایت داستانی، با برخی پرونده‌ها آشنا شود.

برای تماشای سریال ماتادور کیو آرکد را اسکن کنید

درنگ

وقتی ماتادور مامور امنیتی می‌شود

اگر سریال ماتادور را نگاه کرده باشید، آن جوان قدبلندی را به خاطر می‌آورید که می‌خواست برخی مقامات اروپایی مهمان ایران را هدف قرار دهد و دست به خرابکاری بزند. علیرام نورایی از همان وقت به یک چهره دیدنی در مجموعه‌های امنیتی تبدیل شد. او بعد از ماتادور در سارق روح و گاندو هم حضور داشت و نقش امنیتی این مجموعه‌ها را بازی کرد. نورایی بعد از ماتادور، در دو مجموعه تمام‌رخ و محرمانه با محمود معظمی کار کرد و در هرکدام، نقشی متفاوت داشت؛ مثل نقشی که در محرمانه دارد و بعد از مدت‌ها بازی در نقش منفی سریال‌های امنیتی، نقش یک مامور امنیتی را با گریمی متفاوت بازی می‌کند. شاید خیلی از مخاطبان قبل از تماشای نقش نورایی در سریال محرمانه، تصور می‌کردند که او بیشتر مناسب نقش‌های منفی است. حالا اما آنهایی که یکی دو قسمت از محرمانه را دیده باشند، نقش کاظم را متفاوت از دیگر نقش‌های نورایی می‌دانند. این بازیگر قبل از این هم در فیلم قلاده‌های طلا بازی کرده بود تا یک روایت امنیتی مرتبط با سال‌های قبل را روایت کند. بعد از این فیلم، او بیشتر در مجموعه‌های تلویزیونی بازی کرد تا به پای ثابت قصه‌های امنیتی تبدیل شود.

یاد

قصه‌های هیجانی

بگذارید یک بار این سؤال را بپرسیم که چرا وقتی پای سریال‌های امنیتی به میان می‌آید، توجه مخاطب بیشتر از قبل جلب می‌شود و چشم می‌گذارد تا ببیند چه زمانی قرار است پای تلویزیون بنشیند؟ شاید ساده‌ترین پاسخ به این مسأله، نمایش اقتدار در قاب تلویزیون باشد. هیجان و ضرباهنگ تندی که مجموعه‌های امنیتی دارند چیزی نیست که بتوان در ژانر نمایشی درام تجربه کرد. در عین حال، قصه‌های تازه‌تری را می‌توان در قالب ژانر امنیتی به مخاطب نمایش داد و آنها را آگاه کرد که چه چالش‌هایی در صورت آگاه نبودن، در کمین‌شان است. چه آن زمانی که فیلم و سریال‌های پلیسی روی آنتن می‌رفت و چه وقتی سریالی مثل گاندو، ماتادور یا تمام‌رخ در قاب تلویزیون می‌نشست، مخاطب در حین سرگرم شدن، به خیلی از مسائل امنیتی آگاه می‌شد؛ درست مانند بخشی از سریال گاندو که نشان می‌داد فردی که خانه خودش را به یک غریبه اجاره داده، چطور به او شک می‌کند و می‌تواند او را به ماموران امنیتی معرفی کند. این تنها بخشی از کارکرد سریال‌های امنیتی است اما درمجموع باید گفت قصه‌های امنیتی جذابیت خاص خود را دارد.

برای تماشای سریال گاندو کیو آرکد را اسکن کنید